VĚKOVÉ SLOŽENÍ OBYVATELSTVA MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE

Grafickým znázorněním věkové struktury obyvatelstva je **strom života**. V tomto znázornění, jež je odrazem demografického vývoje posledních sta let, jsou patrné nepravidelnosti, které jsou odrazem vlivu vnějších podmínek na populační klima v různých obdobích, a podle toho, jak postupoval řád vymírání jednotlivých generací. Tyto nepravidelnosti se pak projevují v dalších generacích, protože počet narozených dětí je ovlivněn počtem matek. Proto jsou dodnes patrné redukční zářezy způsobené poklesem porodnosti ve 30. letech v období hospodářské krize, přelom 50. a 60. let v souvislosti s legalizací umělých přerušení těhotenství v roce 1958. Naproti tomu je patrné oživení porodnosti (tj. rozšíření věkové pyramidy) po ukončení obou světových válek a v případě 2. světové války také v jejím průběhu a zejména v 70. letech, kdy byly v plodivém věku ženy z těchto silnějších poválečných ročníků a ze strany státu byla přijata některá pronatalitní opatření. Předpokládalo se, že by v 90. letech mohlo dojít k opětovnému zvýšení počtu narozených v souvislosti s reprodukcí osob narozených v populační vlně 70. let. Tyto předpoklady se však v důsledku společenských změn nenaplnily

Věkové složení obyvatelstva Moravskoslezského kraje k 31. 12. 2007

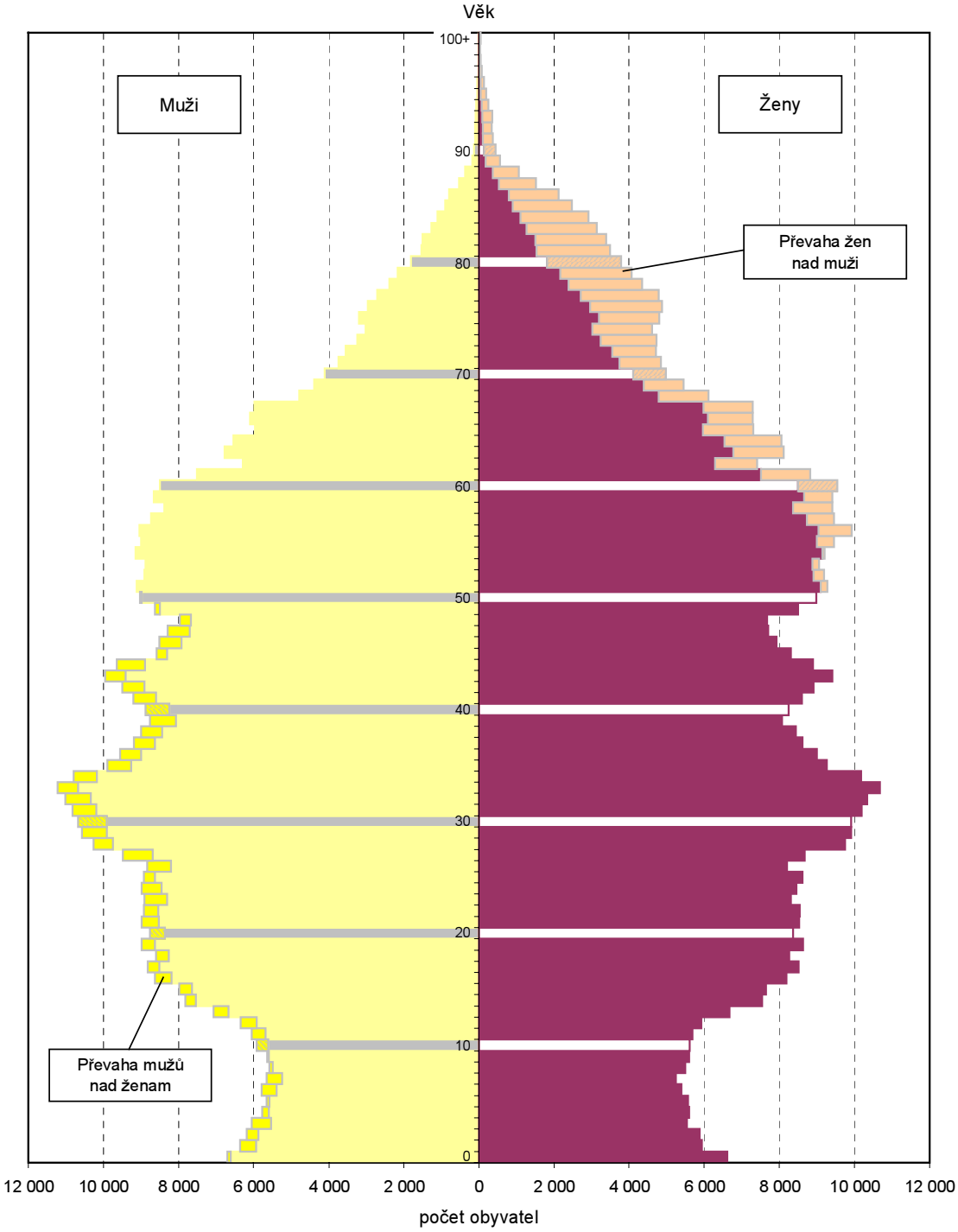

a došlo naopak k poklesu porodnosti a odkladu rodičovství do pozdějšího věku. Tento vývoj od počátku 90. let minulého století vytvořil další výrazný „zářez“ v základně věkové pyramidy. Ke zvýšení porodnosti tak dochází se zpožděním až v posledních letech. Viditelně nižší podíl mužů než žen ve věku nad 60 let je zapříčiněn nižším počtem dožívajících se mužů této věkové skupiny v důsledku vyšší úmrtnosti mužů než žen v tomto věku.

K 31. 12. 2007 žilo na území Moravskoslezského kraje 1 249 897 obyvatel. Poprvé od roku 1994 došlo ke zvýšení počtu obyvatel kraje. Zatímco struktura obyvatelstva podle pohlaví se téměř nemění, demografický vývoj po roce 1990 výrazně ovlivnil věkové složení. Ve struktuře obyvatelstva podle věku se odrážejí především vývojové tendence přirozené měny, vliv migrace je téměř zanedbatelný.

Přestože se v posledních letech počet narozených dětí zvyšuje, zůstává počet a podíl dětí ve věku **0 – 14 let** velmi nízký. V roce 2007 byla tato nejmladší věková skupina zastoupena v populaci Moravskoslezského kraje 14,5 % (sedmý nejvyšší podíl mezi kraji ČR), ve srovnání s rokem 1991 to je o 7,0 procentních bodů méně. V absolutních hodnotách se počet dětí ve věku do 15 let snížil z více než 275 tisíc v roce 1991 na necelých 181 tisíc v roce 2007, tzn. v procentuálním vyjádření téměř 35% pokles. I přes růst živě narozených v posledních letech se na zastoupení této věkové skupiny projevuje výrazné snižování počtu narozených od poloviny 90. let zhruba do roku 2001.

Tab. 1 Charakteristiky věkového složení obyvatelstva Moravskoslezského kraje v letech 1991 – 2007 (stav k 31. 12.)

data přepočtena na územní strukturu platnou k 1. 1. 2007

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Obyvatelstvo celkem	1 281 031	1 283 507	1 285 105	1 285 600	1 284 482	1 282 883	1 281 420	1 279 410	1 276 929
v tom ve věku (%):									
0 – 14	21,5	21,0	20,5	19,9	19,4	19,0	18,5	18,1	17,6
15 – 64	67,5	67,9	68,3	68,7	69,0	69,2	69,5	69,8	70,2
65 a více	10,9	11,1	11,2	11,4	11,6	11,8	12,0	12,1	12,2
Index stáří[1)]	50,9	52,8	54,8	57,3	59,8	62,3	64,7	66,9	69,3
muži	36,8	38,1	39,6	41,5	43,4	45,3	47,2	49,0	50,9
ženy	65,7	68,1	70,7	73,9	76,9	80,0	83,0	85,8	88,5
Index závislosti I.[2)]	31,8	30,9	30,0	29,0	28,1	27,4	26,7	25,9	25,1
Index závislosti II.[3)]	16,2	16,3	16,4	16,6	16,8	17,1	17,2	17,3	17,4
Index ekonomického zatížení[4)]	48,0	47,2	46,4	45,5	44,9	44,5	43,9	43,2	42,5
Průměrný věk	35,2	35,4	35,6	35,9	36,1	36,5	36,8	37,1	37,5
muži	33,6	33,8	34,0	34,3	34,6	34,9	35,2	35,5	35,9
ženy	36,7	36,9	37,1	37,4	37,7	38,0	38,3	38,6	39,0

dokončení

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	Rozdíl 2007 - 1991
Obyvatelstvo celkem	1 273 537	1 261 503	1 258 251	1 255 910	1 253 257	1 250 769	1 249 290	1 249 897	[5)] 97,6
v tom ve věku (%):									
0 – 14	17,2	16,8	16,3	15,9	15,5	15,0	14,7	14,5	-7,0
15 – 64	70,5	70,8	71,1	71,4	71,6	71,6	71,6	71,5	3,9
65 a více	12,3	12,4	12,6	12,7	12,9	13,3	13,7	14,1	3,1
Index stáří[1)]	71,9	74,3	76,9	80,1	83,6	88,6	93,5	97,2	46,3
muži	53,0	55,1	57,4	60,0	62,8	67,0	71,2	74,4	37,6
ženy	91,8	94,4	97,3	101,1	105,5	111,2	117,0	121,2	55,5
Index závislosti I.[2)]	24,3	23,7	23,0	22,2	21,6	21,0	20,5	20,3	-11,6
Index závislosti II.[3)]	17,5	17,6	17,7	17,8	18,1	18,6	19,2	19,7	3,5
Index ekonomického zatížení[4)]	41,8	41,2	40,6	40,0	39,7	39,6	39,7	39,9	-8,1
Průměrný věk	37,8	38,2	38,5	38,8	39,1	39,4	39,7	39,9	4,7
muži	36,2	36,6	36,9	37,2	37,5	37,8	38,1	38,3	4,7
ženy	39,3	39,7	40,0	40,3	40,6	40,9	41,2	41,4	4,7

[1)] počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0 – 14 let

[2)] počet dětí ve věku 0 – 14 let na 100 osob ve věku 15 – 64 let

[3)] počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 15 – 64 let

[4)] počet dětí ve věku 0 – 14 let a počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 15 – 64 let

[5)] index 2007/1991

Rovněž početní zastoupení věkové skupiny **15 – 64 let** zaznamenalo změny. Především v důsledku nástupu relativně silných „předrevolučních“ ročníků do produktivního věku se zvyšoval podíl osob v této věkové kategorii (v období 1991 – 2004 růst o 4,1 %, tj. o více než 32 tisíc osob). V posledních třech letech však dochází ke stagnaci, resp. mírnému poklesu tohoto podílu a s přechodem slabších ročníků 90. let do produktivního věku nelze očekávat změnu tohoto trendu. Podíl této věkové skupiny na celkovém počtu obyvatel kraje v roce 2007 činil 71,5 % (pátý nejvyšší podíl mezi kraji ČR).

Pro věkovou skupinu **65 a více let** je charakteristickým rysem růst, a to jak v absolutních počtech (mezi roky 1991 a 2007 o více než 35 tisíc obyvatel), tak i jejího podílu na celkové populaci (mezi roky 1991 a 2007 o 3,1 %). Tento nárůst se dá přesto označit jako pozvolný s ohledem na blízkou budoucnost Do této věkové kategorie totiž začínají přecházet osoby ze silnějších válečných a poválečných ročníků a lze tak očekávat, že stávající trend bude nadále pokračovat a zrychlovat. V roce 2007 tvořilo více než 175 tisíc osob této skupiny 14,1% podíl na celkovém obyvatelstvu kraje (čtvrtý nejnižší podíl mezi kraji ČR).

Demografické stárnutí obyvatelstva se nejčastěji měří **indexem stáří**, který vyjadřuje vzájemný poměr počtu osob dětské a seniorské složky obyvatelstva. Jak bylo uvedeno výše, nízká úroveň porodnosti v 90. letech minulého století v kombinaci s příchodem silnějších generací z období začátku 2. světové války do věku nad 64 let negativně ovlivnila tento poměr. Zatímco v předchozích letech počet dětí výrazně převyšoval osoby ve věku 65 a více let, v roce 2007 se početně k sobě obě tyto věkové skupiny přiblížily a index stáří se tak přiblížil k hodnotě 100. Konkrétně to znamená, že na 100 dětí do 15 let připadá v Moravskoslezském kraji více než 97 osob starších 64 let (v roce 1991 to bylo 50 osob). Pouze v 5 krajích – Ústeckém, Karlovarském, Libereckém, Středočeském a Moravskoslezském – nedosahuje index stáří hodnoty 100. Velký rozdíl je v hodnotě tohoto ukazatele podle pohlaví. Je to dáno větším zastoupením žen ve starších generacích v důsledku nadúmrtnosti mužů ve středním věku. Projevuje se zde také vyšší podíl chlapců na narozených dětech. Na 100 chlapců ve věku 0 – 14 let tak připadá v roce 2007 necelých 75 mužů ve věku 65 a více let, na 100 dívek je to již 121 žen.

Obyvatelstvo ve věkových skupinách 0 – 14 let a 65 a více let a index stáří v Moravskoslezském kraji v letech 1991 – 2007 (stav k 31. 12.)

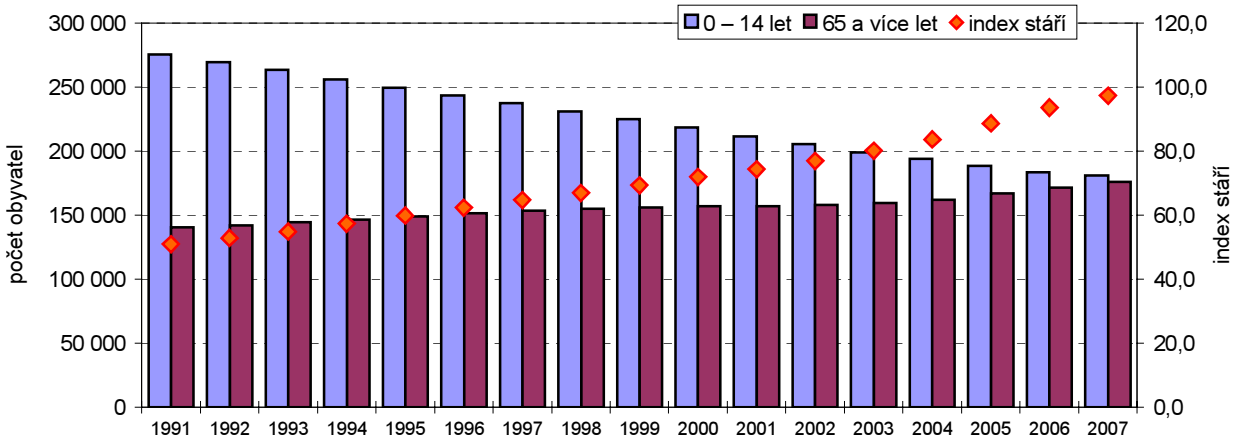

pozn.: data přepočtena na územní strukturu platnou k 1. 1. 2007

Dalšími indexy, které vycházejí ze vztahů mezi počtem obyvatel v základních věkových skupinách, jsou indexy zatížení věkové skupiny osob v produktivním věku mimoproduktivními generacemi. Přitom každá tato skupina klade na své zajištění jiné nároky, ať už se to týká sociálních dávek, zdravotnictví, rozsahu školních a sociálních zařízení i závislosti na ostatních členech domácnosti. Vývoj indexů závislosti v posledních letech ovlivňoval početní nárůst osob v produktivním věku. V případě klesající hodnoty indexu závislosti dětí do 15 let (tzv. **index závislosti I.**) se vedle toho odráží i nízký počet narozených dětí. V roce 2007 připadlo na 100 osob v produktivním věku 20 dětí, zatímco v roce 1991 to bylo 32 dětí. Naproti tomu index závislosti osob ve věku 65 a více let (tzv. **index závislosti II.**) se zvyšuje, protože tato věková skupina početně posiluje. V roce 2007 tak tento index dosáhl hodnoty téměř 20 osob starších 64 let na 100 osob v produktivním věku, zatímco v roce 1991 to bylo 16 osob. Třetím indexem je tzv. **index ekonomického zatížení** (počet dětí ve věku 0 – 14 let a osob pětašedesátiletých a starších na 100 osob ve věku 15 – 64 let). Ten se díky strmějšímu úbytku dětí v populaci než je nárůst počtu osob ve věku 64 a více let snižuje, v Moravskoslezském kraji poklesl o 8,1 bodů – ze 48,0 v roce 1991 na 39,9 v roce 2007.

Nejobecnější charakteristikou věkového složení obyvatelstva je **průměrný věk**. Vzhledem ke stárnutí populace se průměrný věk obyvatel kraje stejně jako v celé republice zvyšuje. Zatímco v roce 1991 byl něco málo přes 35 let, v roce 2007 to bylo necelých 40 let (pátý nejnižší mezi kraji ČR). Průměrný věk žen je přitom vyšší (41,4 roků) než průměrný věk mužů (38,3 roku).

Procentuálně nejvyšší zastoupení dětské složky populace (0 – 14 let) bylo v roce 2007 v rámci kraje charakteristické pro **okres** Nový Jičín (15,2 %), jde o 16. nejvyšší podíl mezi 76 okresy České republiky (bez Prahy), na 20. místě v meziokresním srovnání se umístil okres Bruntál (15,0 %). Na opačném pólu se nachází okres Karviná se 14,0 % dětí do 15 let a je tak ve srovnání se všemi okresy ČR okresem se 13. nejnižším zastoupením dětské složky v populaci. Okres Bruntál se zařadil na 7. místo v republice s nejvyšším podílem produktivního obyvatelstva (72,3 %), stejné pořadí obsadil i s nejnižším podílem obyvatel ve věku 65 a více let (12,6 %).

Budeme-li brát index stáří a průměrný věk jako hlavní ukazatele vypovídajících o stárnutí populace, pak nám jako okresy s „nejstarším“ obyvatelstvem vychází Ostrava-město, následovaná Karvinou. Jako jediné okresy v kraji totiž překročily hodnoty indexu stáří hranici 100 (okres Ostrava-město 103,2 a okres Karviná 100,2) a průměrný věk 40 roků (okres Ostrava-město 40,3 roků a okres Karviná 40,0 roků) – při srovnání s ostatními okresy ČR však pouze oscilují kolem středu pomyslné tabulky pořadí. Naopak „nejmladší“ populaci mají okresy Bruntál a Nový Jičín. Index stáří dosáhl v roce 2007 v okrese Bruntál hodnoty 84,0 (10. nejnižší mezi okresy ČR) a 87,5 v okrese Nový Jičín (16. nejnižší mezi okresy ČR). Nejnižší průměrný věk obyvatel v kraji pak byl v okrese Nový Jičín – 39,3 roků, což jej zařazovalo na 9. místo mezi všemi okresy ČR. Okres Bruntál obsadil 11. místo s 39,4 roků.

Tab. 2 Charakteristiky věkového složení obyvatelstva okresů Moravskoslezského kraje v letech 1991 a 2007 (stav k 31. 12.)

data přepočtena na územní strukturu platnou k 1. 1. 2007

	Bruntál		Frýdek-Místek		Karviná		Nový Jičín		Opava		Ostrava-město	
	1991	2007	1991	2007	1991	2007	1991	2007	1991	2007	1991	2007
Obyvatelstvo celkem	99 832	98 148	210 593	210 369	286 256	275 397	152 415	152 352	177 963	176 820	353 972	336 811
v tom ve věku (%):												
0 – 14	23,0	15,0	21,7	14,7	21,4	14,0	22,4	15,2	22,1	14,7	20,4	14,1
15 – 64	67,5	72,3	66,7	71,1	68,3	71,9	66,8	71,5	67,1	70,9	68,0	71,3
65 a více	9,5	12,6	11,6	14,2	10,3	14,1	10,8	13,3	10,9	14,5	11,6	14,6
Index stáří[1)]	41,5	84,0	53,5	96,4	48,2	100,2	48,1	87,5	49,4	98,9	56,7	103,2
muži	30,3	63,3	39,7	74,6	34,6	76,8	35,7	66,8	34,7	75,8	40,7	78,7
ženy	53,3	105,9	68,0	118,9	62,7	125,0	60,9	109,2	64,6	123,2	73,4	128,9
Index závislosti I.[2)]	34,1	20,8	32,5	20,7	31,4	19,5	33,6	21,2	32,9	20,7	30,0	19,8
Index závislosti II.[3)]	14,1	17,5	17,4	19,9	15,1	19,6	16,1	18,6	16,3	20,4	17,0	20,4
Index ekonomického zatížení[4)]	48,2	38,3	49,9	40,6	46,5	39,1	49,7	39,8	49,1	41,1	47,0	40,2
Průměrný věk	33,7	39,4	35,3	39,9	35,1	40,0	34,6	39,3	35,0	39,9	36,0	40,3
muži	32,3	37,8	33,8	38,4	33,6	38,5	33,1	37,8	33,4	38,3	34,2	38,6
ženy	35,0	40,8	36,8	41,3	36,6	41,6	36,0	40,7	36,6	41,4	37,6	41,9

[1)] počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0 – 14 let

[2)] počet dětí ve věku 0 – 14 let na 100 osob ve věku 15 – 64 let

[3)] počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 15 – 64 let

[4)] počet dětí ve věku 0 – 14 let a počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 15 – 64 let

Index stáří ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností Moravskoslezského kraje v letech 1991 a 2007

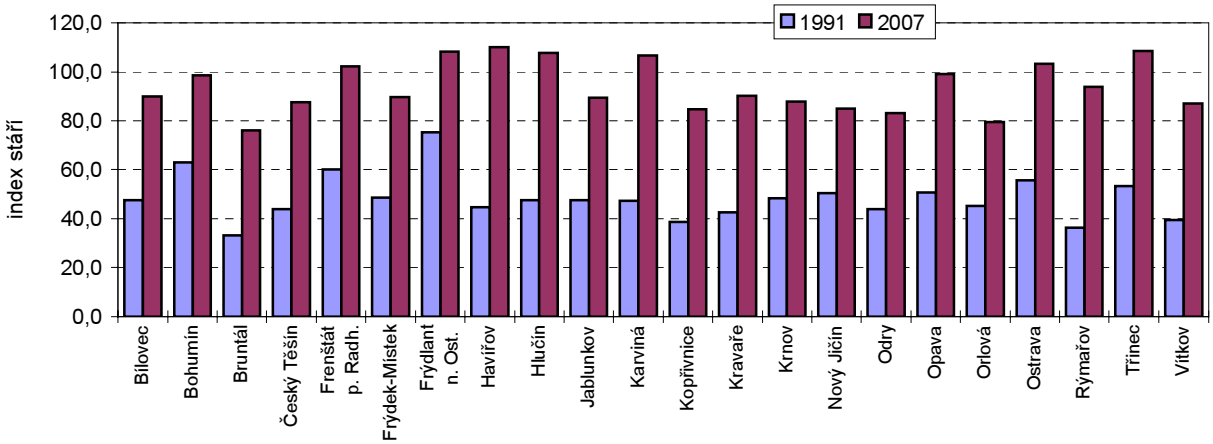

pozn.: data přepočtena na územní strukturu platnou k 1. 1. 2007

Mezi patnácti **správními obvody obcí s rozšířenou působností** Moravskoslezského kraje byla v roce 2007 zaznamenána nejvyšší hodnota indexu stáří na Havířovsku. Na 100 dětí do patnácti let zde připadá již 110 osob pětašedesátiletých a starších. Havířovsko se rovněž vyznačuje 2. nejvyšším průměrným věkem obyvatel (40,5 roků), nejvyšší je pak na Frýdlantsku (41,0 roků). Nejpříznivější věková struktura obyvatelstva je naopak charakteristická pro správní obvody Bruntál a Orlová. Nalezneme zde vysoké zastoupení dětské složky populace na straně jedné a naopak nízké podíly nejstarší věkové kategorie na straně druhé, s čímž souvisí nejnižší zjištěné hodnoty indexu stáří (76,0, resp. 79,5) v kraji.

Tab. 3 Charakteristiky věkového složení obyvatelstva správních obvodů obcí s rozšířenou působností Moravskoslezského kraje k 31. 12. 2007

	Bílovec	Bohumín	Bruntál	Český Těšín	Frenštát p. Radh.	Frýdek-Místek	Frýdlant n. Ost.	Havířov	Hlučín	Jablunkov	Karviná
Obyvatelstvo celkem	25 852	29 789	38 940	26 738	18 957	109 395	22 754	98 555	39 860	22 502	74 045
v tom ve věku (%):											
0 – 14	15,3	14,3	15,3	14,6	14,6	14,6	14,2	13,7	14,3	16,1	13,7
15 – 64	71,0	71,5	73,0	72,6	70,4	72,3	70,4	71,1	70,3	69,6	71,6
65 a více	13,7	14,1	11,6	12,8	14,9	13,1	15,4	15,1	15,4	14,4	14,6
Index stáří[1)]	89,9	98,6	76,0	87,5	102,3	89,5	108,3	110,1	107,8	89,4	106,6
muži	70,5	71,1	60,1	66,0	75,9	70,2	84,4	85,3	84,1	65,5	83,3
ženy	109,8	128,8	92,4	110,0	130,9	109,3	133,1	136,7	133,0	115,1	131,1
Index závislosti I.[2)]	21,5	20,1	21,0	20,1	20,7	20,2	20,2	19,3	20,3	23,1	19,2
Index závislosti II.[3)]	19,4	19,8	15,9	17,6	21,2	18,1	21,8	21,3	21,9	20,6	20,4
Index ekonomického zatížení[4)]	40,9	39,8	36,9	37,7	42,0	38,3	42,0	40,6	42,2	43,7	39,6
Průměrný věk	39,5	40,3	38,6	39,2	40,2	39,6	41,0	40,5	40,4	38,7	40,4
muži	38,1	38,4	37,4	37,6	38,4	38,2	39,4	39,0	38,8	37,1	38,9
ženy	40,9	42,1	39,8	40,7	41,9	40,9	42,5	42,0	41,9	40,2	42,0

dokončení

	Kopřivnice	Kravaře	Krnov	Nový Jičín	Odry	Opava	Orlová	Ostrava	Rýmařov	Třinec	Vítkov
Obyvatelstvo celkem	41 668	21 146	42 567	48 389	17 486	101 728	46 270	336 811	16 641	55 718	14 086
v tom ve věku (%):											
0 – 14	15,2	15,2	15,2	15,1	15,6	14,5	14,7	14,1	13,9	14,5	15,9
15 – 64	71,9	71,1	71,4	72,0	71,4	71,1	73,6	71,3	73,0	69,8	70,3
65 a více	12,9	13,7	13,4	12,8	13,0	14,4	11,7	14,6	13,1	15,7	13,8
Index stáří[1)]	84,7	90,1	87,8	84,8	83,2	99,2	79,5	103,2	93,9	108,4	87,0
muži	67,4	69,8	64,2	62,4	62,5	75,4	59,9	78,7	68,8	83,7	65,6
ženy	102,8	110,7	112,8	108,3	104,2	124,2	99,7	128,9	122,2	134,0	110,1
Index závislosti I.[2)]	21,2	21,4	21,3	21,0	21,9	20,4	20,0	19,8	19,1	20,8	22,6
Index závislosti II.[3)]	17,9	19,3	18,7	17,8	18,2	20,2	15,9	20,4	17,9	22,6	19,7
Index ekonomického zatížení[4)]	39,1	40,6	40,1	38,8	40,1	40,7	35,9	40,2	37,0	43,4	42,3
Průměrný věk	38,9	38,7	39,7	39,3	38,9	40,0	38,7	40,3	40,1	40,4	39,5
muži	37,6	37,3	37,9	37,8	37,3	38,3	37,3	38,6	38,6	38,7	38,0
ženy	40,2	40,1	41,5	40,8	40,5	41,6	40,2	41,9	41,5	42,0	41,0

[1)] počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0 – 14 let

[2)] počet dětí ve věku 0 – 14 let na 100 osob ve věku 15 – 64 let

[3)] počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 15 – 64 let

[4)] počet dětí ve věku 0 – 14 let a počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 15 – 64 let